

ΕΘΝΟΥΣ

10 ΔΕΚ. 1954

ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΗ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΦΡΩΝΣ ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ - ΜΕΝΕΓΑΚΗ - ΚΩΣΤΑ ΛΙΝΑΚΗ

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η αίθουσα της οδού Χρήστου Λαδά φιλοξενεί από την περασμένη Πέμπτη 60 περίπου έργα (τερακότες, χαλκούς και σφουρήματα) της κ. Φρως Ευθυμιάδη-Μενεγάκη.

Η έκθεση έχει κατά κάποιον τρόπο αναφορικό χαρακτήρα. Υπάρχουν έργα που μας είνε γνήσια από παλαιότερα παρουσιάσματα κι' άλλα από την Πανελλήνιο Έκθεσι του 1952. Άνεμεσα σ' αυτά εχειορίζει ο «Χορευτής», το αγαλματάκι με την πλαστικότητα, τη χάρη και τη συμμετρία, που απεκόλλησε τότε τη στήλη μας. Τα έργα που ανήκουν στην προσφατη συγκομιδή της καλλιτεχνίδος είνε 23.

Όπως τα έκθεματα είνε έξ ανάγκης τοποθετημένα χωρίς χρονολογική σειρά — ή τοποθετήσεις, αλήθεια, έχει γίνει μ' εξαιρετική επιμέλεια, έχει χρώματα, των δόξων ενωμονίζονται — έκεινα πάν έργων, ή διατάξεις και ή εικαστικές του χωρου είνε υποδειγματικές — γεννούν σέ μαρικούς απλήροφώτους την άπορία πως ο ίδιος τεχνίτης έχει έργασθ ή με τόσο διαφορετικές περιεχο-

Ένα τέτοιο ερώτημα μας έκανε μία πολύ καλλιερμηική κυρία την ήμερα των έγκαίνων — σά να μην είνε νόμιμη κι' άεξεπαινη μάάλιστα ή αναζητησι, το κυνηγητό καινούργων εκφραστικών τρόπων, άκούσα και ταυτοχρονα, όταν ή προσπάθεια δεν είνε αποτέλεσμα μιμησις, ή προθέσως επιειθέως δεξιολογίας αλλά έσωτερικής ανάγκης!

Τα έκθεματα, που αντιπροσωπεύουν την παραγωγή της τελευταίας διετίας, μας πείθουν πως ή Φρως Ευθυμιάδη εργάζεται με πάθος για την πραγματοποίησι του ιδανικού της, όπως το εφεράει και το σχεματικό σημείωμα του Μ. Μ. στην εικογραφημένο κατάλογο, ένα συνείδηση με την εώνη του καλλιτεχνή, την έξοραμένη παράδοσι της άρχαιότητας ελληνικής τέχνης της κεραμικής, που είνεν επίκλησι μόνο υπό την άφελή μορφή της λαϊκής αγγειοπλαστικής. Μια σειρά από τερακότες, που εζέθησε στη Διεθνή Αρχιτεκτονική Έκθεσι Άθηνων (Μάιος 1954), της έδωσαν την άφορη, όπως προσάει ο ίδιος, ένα έκπληκσι ακόμα μία φορά την πίστι της σι άκόμη μία φορά την πίστι της για τον προορισμό της γλυπτικής, ότι δηλαδή πρέπει να έλθη πιδό κοντά στον καθήμερο δίο, να άναπηθή και να στολισθ τό σπει, τον κίμπο, τό πάρο, παραστέκοντας περισσότερο στη ζωή του ανθρώπου. Για τέτοιο σκοπό πιστεύει (ή γλυπτήρι) πως ή τερακότα προσάεται περισσότερο ίσως από κάθε άλλη ύλη.

Κατασταλαγμένη, λοιπόν, τώρα ή καλλιτεχνίς, με σίγουρο προσανατολισμό, δίνει όλο της τό έσοος στο διακοσμητικό μέρος. Και δεν υπάρχουν άμφιβολία πως οι κατακτήσεις της στον τομα αυτόν είνε πολλές και σημαντικές. Οι «τριμιδιότητες», με την άκραν απλοαστεσι, «φυγορές από τό Μαρκό», ή εϋλαγιστή «Γέτας» (άρθ. 44), ή χαριτωμένη, με την άφελεια της λαϊκής τέχνης, «Οργόνα», ή «Κόκκορας» (άρθ. 47) — καθώς επίσης και άλλοι 4-5 — με τα πειθαογημένα σε μία ορθική κίτρινη σήματα, είνε τα ώραιότερα δείγματα της καινούργιας της δουλειάς. Η σπουδαίοτη όμιλος επιτεύξεις της είνε ή «φυγορά» - Στάινερ με την πλαστική κατάλη φόρμα, τη λιτή κ' εκφραστική μορφή, την άνετη στάσι, την άπριτητα και τόσο λεπτή διακοσμηση και την όρατη τεχνική επέξεργασια — ένα μικρό, πραγματικά, άριστούργημα.

Στην αίθουσα του Γενεδογείου «Κεντρικών», δ κ. Κώστα Λινακή έκθεσι 80 πίνακες του — τοπιογραφίες, πορτραίτα, συμπλέγματα ζώων και λουλούδια.

Ο νέος καλλιτεχνίς συνεχίζει, με καλή άπόδοσι, την προσπάθειά του ν' απλοαστεσι τη φόρμα και ν' άποτύπησι με διαιυγεις τόνοους τά όρατάματα του. Ηδη από την προηγούμενη έκθεσι του (1953) στού ζανουαρίου, μας έδειξε πως έχει γίνει κύριος των εκφραστικών του μέσων: πολύ πιδό στέκο από πράσι είνε το σχεδιό του και τό χρώμα του πιδό άναλαφο. Μερικές φορές μάάλιστα, με τό πολύ νεύρι που μεταχειρίζεται για τη διάλυσι των χρωμάτων, κάνει την έλαιογραφία να μοιάσει με άκουαρέλλα — πράγμα που πρέπει να τό προσέη, γιατί οι πίνακες γάνουν ένα μέρος από την αξία τους όταν δεν εφορμίζονται σε στυλι σέξι με τό όλο του. Η έλαιογραφία δεν είνε σωστό να μοιάει με ύδατογραφία, ούτε τό έγκρατο με μολύβι κλπ.

Ο Λινακή είνε ένας άντρος

του ύπαιθρου. Στέκεται μ' έκστασι μπροστά σ' ένα λιμάνι, σ' ένα δέντρο, σ' ένα άνθισμένο κάμπο και προσάει να μεταφέρη στο μουσικά τά συναισθήματα που του γεννάει τό αντίκρυσμα τους και ν' άποδώσει με απλότητα κ' εύριθμία, πιδό πάντων όμως χωρίς στενή αναπαραστατική διάθεσι, τις σιλουέτες. Μερικά έργα δεν έχουν διακρίσει τις προθέσεις του: Τα ζωγραφικά στοιχεία είνε άτοια, ή πρώτη παρόρμησις έχει παρασσει τον γρασθηρά και τά σήματα είνε άδέξια ή τυπικά. Οι περισσότερες όμως τοπιογραφίες του Λινακή έχουν και συναισθητική έσοτητα και χρωματική άρμονία. Κάπου — κάπου άκούεται μία μελωδική φωνή, μία νότα λιρική, στον «Κορινθιακόν», εζάφνα, με τα άτμοσφαιρικά χρώματα, τον μελετημένο ούρανο και τις κλαστικές φυγορές των ζώων, στο μικρό τοπίο της Βενετίας αρθ. 58 με την ύγρασι, την ταριστή σύξυσι του γλασιόπρασίου με τα γαίωδη, καθώς και σ' άλλα βενετσιάνικα έργα, τα ύπ' αρθ. 53, 54, 55, 66 και 71, στις όργιαστικές «Παπαρούνες», στις άλωφους κατάλογο αναίσεις (άρθ. 1 και 44) με την άπτική άδρότητα στη «Γαλήνη», στη «Μόκκος» αρθ. 24, τέλος, την τόσο διαφορετική από έκείνες που μας εδωσαν όσοι πολλοί συνάδελφοι του — ένα νετακότο κι' όλοόσοο κομμάτι, που άποτελεί έντελώς προσάητική κατακτησι του.

Τα κοκκώρια κ' οι άγελάδες του δείχνουν πως έχει και προσάητα «άναμιαλιές» κ' οι λιγοστές τοποιογραφίες που έκθεσι φανερώνουν δυναμική ψυχολογική παρατηρήσεις. Εχειορίζει το πορτραίτο της μηστής του, τό βουλημένο με πολλή άνάπη, και τό ύπ' αρθ. 78, που έχουν και στην σίμο καλό κ' έλκυστικό χρώμα.

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ